

Kunnskapsdepartementet

Årsregnskap 2016

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2016

Kunnskapsdepartementet

Formål

Kunnskapsdepartementet har ansvar for barnehager, grunnskole, videregående opplæring, fagskoleutdanning og høyere utdanning. Departementet har også ansvar for forskning og voksnes læring.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av departementets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Kunnskapsdepartementets samlede utgiftsbevilgning i 2016 var 92,4 milliarder kroner, hvorav 48,6 milliarder kroner er regnskapsført av departementet. Regnskapsført forbruk er innenfor gitte bevilgningsfullmakter bortsett fra i noen få tilfeller hvor det kun er mindre avvik. Etter min vurdering tyder dette på at departementet har tilfredsstillende økonomistyring og at tilgjengelige midler er disponert til de formål Stortinget har bestemt.

Departementets bokførte utgifter er i all hovedsak tilskudd til drift og ulike målrettede tiltak i sektoren. På departementets eget driftskapittel (kapittel 200) er det bokført utgifter på i alt 271 mill. kroner, hvorav lønn og personalkostnader utgjør om lag 78 %.

I årene 2014-2016 har departementets driftsbevilgning blitt redusert med om lag 6,5 mill. kroner som et ledd i regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform. På bakgrunn av dette har departementet iverksatt tiltak for å effektivisere driften. Gjennomsnittlig antall årsverk i departementet er redusert fra 298 i 2015 til 295 i 2016.

Tilleggsopplysninger

Som første og foreløpig eneste departement tok Kunnskapsdepartementet i bruk anbefalte statlige regnskapsstandarder (SRS) fra 1. januar 2014. Årsregnskapet for 2016 er utarbeidet i tråd med de anbefalte statlige regnskapsstandardene.

Den 1. juli 2016 tok Direktoratet for økonomistyring (DFØ) over ansvaret for å levere lønns- og regnskapstjenester til departementet. Tidligere ble disse tjenestene levert av Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS).

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter departementets årsregnskap. Regnskapet vil bli publisert på departementets nettsider på regjeringen.no innen 15. mars 2017.

Oslo, 14. mars 2017

Petter Skarheim
Departementsråd

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2016

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Postekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindretgift
0200	Kunnskapsdepartementet	01	Driftsutgifter	A,B	267 346 000	258 675 591	8 670 409
0200	Kunnskapsdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	11 909 000	11 681 246	227 754
0200	Kunnskapsdepartementet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A,B	4 048 000	656 782	3 391 218
0225	Tiltak i grunnopplæringen	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner	A	6 290 000	6 290 000	0
0225	Tiltak i grunnopplæringen	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	A	14 153 000	14 153 000	0
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	115 109 000	104 287 805	10 821 195
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	63	Tidlig innsats i skolen gjennom økt lærertetthet på 1.-4. trinn	A	15 750 000	15 750 000	0
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	71	Tilskudd til vitensentre	A	53 339 000	53 339 000	0
0230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem	01	Driftsutgifter	A,B	500 000	312 044	187 956
0231	Barnehager	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	31 890 000	24 548 475	7 341 525
0231	Barnehager	51	Forskning	A	8 694 000	8 694 000	0
0252	EUs utdannings- og ungdomsprogram	70	Tilskudd	A,B	531 319 000	531 318 557	443
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettsentre	70	Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter	A,B	16 000 000	0	16 000 000
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettsentre	72	Stiftelsen Arkivet	A	15 000 000	15 000 000	0
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettsentre	74	Narviksenteret	A	6 740 000	6 740 000	0
0255	Tilskudd til freds- og menneskerettsentre	75	Det europeiske Wergelandsenteret	A	8 103 000	8 103 000	0
0256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	01	Driftsutgifter	A,B	1 215 000	1 133 743	81 257
0258	Tiltak for livslang læring	01	Driftsutgifter	A,B	4 750 000	5 692 088	-942 088
0258	Tiltak for livslang læring	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	50 178 000	46 385 266	3 792 734
0260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	A,B	31 359 031 000	31 359 030 999	1
0260	Universiteter og høyskoler	70	Private høyskoler	A	1 281 884 000	1 281 884 000	0
0270	Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	71	Tilrettelegging for internasjonal mobilitet	A	17 193 000	17 193 000	0
0270	Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	74	Tilskudd til velferdarbeid	A	93 311 000	93 311 000	0
0276	Fagskoleutdanning	72	Annen fagskoleutdanning	A	68 683 000	68 683 000	0
0280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalsisering av utdanning	A	81 114 000	81 114 000	0
0280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	A	174 572 000	174 572 000	0
0280	Felles enheter	71	Tilskudd til UNIS	A	125 360 000	125 360 000	0
0280	Felles enheter	72	Tilskudd til UNINETT	A	27 240 000	27 240 000	0
0280	Felles enheter	73	Tilskudd til NORDUnet	A,B	35 399 000	35 207 514	191 486
0281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	A,B	188 907 000	187 570 410	1 336 590
0281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A	45 674 000	45 674 000	0
0281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	50	Tilskudd til Norges forskningsråd	A	167 574 000	167 574 000	0
0281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer	A,B	67 697 000	69 247 000	-1 550 000
0281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	73	Tilskudd til internasjonale programmer	A,B	73 851 000	73 696 602	154 398
0281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	A	17 247 000	17 247 000	0
0283	Meteorologiformål	50	Meteorologisk institutt	A	311 171 000	311 171 000	0
0283	Meteorologiformål	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	A,B	121 751 000	121 417 667	333 333
0285	Norges forskningsråd	52	Langsiktig, grunnleggende forskning	A	1 600 972 000	1 600 972 000	0
0285	Norges forskningsråd	53	Strategiske satsinger	A	1 256 047 000	1 256 047 000	0
0285	Norges forskningsråd	54	Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse	A	486 317 000	486 317 000	0
0285	Norges forskningsråd	55	Administrasjon	A	279 676 000	279 676 000	0
0287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	16 987 000	15 969 747	1 017 253
0287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	53	NUPI	A	4 716 000	4 716 000	0
0287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	56	Ludvig Holbergs minnepris	A	11 541 000	11 541 000	0
0287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	A	178 759 000	178 759 000	0
0287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	A	267 462 000	267 462 000	0
0287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	71	Tilskudd til andre private institusjoner	A,B	41 740 000	41 740 494	-52 494
0287	Forskningsinstitutter og andre tiltak	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	A	14 528 000	14 528 000	0
0288	Internasjonale samarbeidstiltak	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	37 252 000	37 230 199	21 801
0288	Internasjonale samarbeidstiltak	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	A,B	310 922 000	310 921 965	35
0288	Internasjonale samarbeidstiltak	73	EUs rammeprogram for forskning	A,B	2 424 847 000	2 424 845 039	1 961
0288	Internasjonale samarbeidstiltak	75	UNESCO-kontingent	A,B	22 540 000	23 158 771	-618 771
0288	Internasjonale samarbeidstiltak	76	UNESCO-formål	A	3 500 000	3 500 000	0
2410	Statens lånekasse for utdanning	01	Driftsutgifter	A,B	750 000	255 196	494 804
2410	Statens lånekasse for utdanning	50	Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning	A	6 195 640 000	6 195 640 000	0
0021	Statsrådet	01	Driftsutgifter	B	900 000	888 843	11 157
0165	Forskning, kompetanseheving og evaluering	70	Forskning	B	16 400 000	16 400 000	0
0872	Nedsatt funksjonsevne	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet	B	1 800 000	1 800 000	0
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter	B		9 773 663	
Sum utgiftsført					48 593 288 000	48 552 147 707	

Inntekts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Postekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3200	Kunnskapsdepartementet	02	Salgsinntekter m.v.		2 013 554	2 013 554
3288	Internasjonale samarbeidstiltak	04	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	5 578 000	5 729 034	151 034
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer	83	Av alminnelige fordringer		403 840	403 840
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		731 079	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgeivavgift		27 789 367	
Sum inntektsført					5 578 000	36 666 875
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					48 515 480 832	
Kapitalkontoer						
60046601	Norges Bank KK /innbetalinger				22 517 251	
60046602	Norges Bank KK/utbetalinger				-48 543 546 674	
702001	Endring i mellomværende med statskassen				-1 085 992	
Sum rapportert						0
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet 2016						
Konto	Tekst			31.12.2016	31.12.2015	Endring
626002	Aksjer under Kunnskapsdepartementet			9 350 000	9 350 000	0
628002	Leieboerinnskudd mv. under Kunnskapsdepartementet			8 789 500	8 789 500	0
635102	Andre utlån under Kunnskapsdepartementet			37 115 000	37 115 000	0
702001	Mellomværende med statskassen			-10 012 383	-8 926 390	-1 085 992
845004	Avsetninger i Svalbardregnskapet, kap 19			6 634 583	6 933 693	-299 110

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Prinsippnote til årsregnskapet - for oppstilling av bevilgningsrapportering og artskontorrapportering

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
20001	9 256 000	258 090 000	267 346 000
20021	362 000	11 547 000	11 909 000
20045	1 303 000	2 745 000	4 048 000
22572	0	6 290 000	6 290 000
22573	0	14 153 000	14 153 000
22621	0	115 109 000	115 109 000
22663	0	15 750 000	15 750 000
22671	0	53 339 000	53 339 000
23001	0	500 000	500 000
23121	0	31 890 000	31 890 000
23151	0	8 694 000	8 694 000
25270	0	531 319 000	531 319 000
25570	16 000 000	0	16 000 000
25572	0	15 000 000	15 000 000
25574	1 003 000	5 737 000	6 740 000
25575	0	8 103 000	8 103 000
25601	0	1 215 000	1 215 000
25801	0	4 750 000	4 750 000
25821	0	50 178 000	50 178 000
26050	0	31 359 031 000	31 359 031 000
26070	0	1 281 884 000	1 281 884 000
27071	0	17 193 000	17 193 000
27074	0	93 311 000	93 311 000
27672	0	68 683 000	68 683 000
28050	0	81 114 000	81 114 000
28051	0	174 572 000	174 572 000
28071	0	125 360 000	125 360 000
28072	0	27 240 000	27 240 000
28073	0	35 399 000	35 399 000
28101	0	188 907 000	188 907 000
28145	7 907 000	37 767 000	45 674 000
28150	0	167 574 000	167 574 000
28170	0	67 697 000	67 697 000
28173	0	73 851 000	73 851 000
28178	0	17 247 000	17 247 000
28350	0	311 171 000	311 171 000
28372	0	121 751 000	121 751 000
28552	0	1 600 972 000	1 600 972 000
28553	0	1 256 047 000	1 256 047 000
28554	0	486 317 000	486 317 000
28555	0	279 676 000	279 676 000
28721	2 416 000	14 571 000	16 987 000
28753	0	4 716 000	4 716 000
28756	0	11 541 000	11 541 000
28757	0	178 759 000	178 759 000
28760	0	267 462 000	267 462 000
28771	0	41 740 000	41 740 000
28773	0	14 528 000	14 528 000
28821	0	37 252 000	37 252 000
28872	0	310 922 000	310 922 000
28873	0	2 424 847 000	2 424 847 000
28875	0	22 540 000	22 540 000
28876	0	3 500 000	3 500 000
241001	0	750 000	750 000
241050	0	6 195 640 000	6 195 640 000
328102	0	10 000	10 000
328804	0	5 578 000	5 578 000

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/mindreutgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
20001		8 670 409		8 670 409	2 013 554			10 683 963	12 905 000	10 684 000
20021		227 754		227 754				227 754	228 000	228 000
20045	"kan overføres"	3 391 218		3 391 218				3 391 218	3 391 000	3 391 000
22621	"kan overføres"	10 821 195	-2 930 641	7 890 554				7 890 554	1 593 705 000	7 891 000
23001		187 956		187 956				187 956	31 940 000	188 000
23121	"kan overføres, kan nyttes under post 51"	7 341 525		7 341 525				7 341 525	695 223 000	7 342 000
25270		443								
25570	"kan overføres"	16 000 000		16 000 000				16 000 000	31 166 000	16 000 000
25601		81 257		81 257				81 257	2 700 000	81 000
25801		-942 088		-942 088				-942 088	245 000	0
25821	"kan nyttes under post 1"	3 792 734		3 792 734				3 792 734	154 915 000	3 793 000
26050		1		1						
28073	"kan overføres"	191 486		191 486				191 486	66 993 000	191 000
28101	"kan nyttes under post 70"	1 336 590		1 336 590				1 336 590	10 707 000	1 337 000
28170	"kan nyttes under post 1"	-1 550 000		-1 550 000						
28173		154 398		154 398						
28372		333 333		333 333						
28721	"kan overføres, kan nyttes under post 71"	1 017 253		1 017 253				1 017 253	55 637 000	1 017 000
28771		-52 494		-52 494						
28821		21 801		21 801				21 801	1 863 000	22 000
28872		35		35						
28873	"kan overføres"	1 961		1 961				1 961	5 102 488 000	2 000
28875		-618 771		-618 771						
241001	"kan nyttes under post 45"	494 804		494 804				494 804	18 584 000	495 000

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

Kunnskapsdepartementet har mottatt følgende belastningsfullmakter:

- 900 000 kroner fra Statsministerens kontor på kapittel 0021 post 01. Mindreutgift på 11 157 kroner.
  - 16 400 000 kroner fra Utenriksdepartementet på kapittel 165 post 70. Hele belastningsfullmakten ble benyttet.
  - 1 800 000 kroner fra Barne- og likestillingsdepartementet på kapittel 872 post 71. Hele belastningsfullmakten er benyttet.
  - 7 296 254 kroner fra Justis- og beredskapsdepartementet på kapittel 19 post 01. Mindreutgift på 661 671 kroner.
- Departementet har også fullmakt til å postere merverdiavgift på kapittel 1633 post 01 jf. rundskriv R-116 fra Finansdepartementet av 12.3.2015.

Stikkordet «kan overføres»

Departementets bevilgninger på følgende kapitler er gitt med stikkordet "kan overføres":

- Kapittel 200 post 45
- Kapittel 226 post 21
- Kapittel 231 post 21
- Kapittel 255 post 70 (gjelder ubrukt del av bevilgning fra 2015, jf. Innst. 93 S (2015-2016), Prop. 17 S (2015-2016) og toårsregel)
- Kapittel 255 post 74
- Kapittel 280 post 73
- Kapittel 281 post 45
- Kapittel 287 post 21
- Kapittel 288 post 73

Stikkordet innebærer at eventuelt gjenværende midler kan overføres til neste budsjettermin, men maksimalt et beløp tilsvarende summen av de foregående to års bevilgninger.

Stikkordet «kan nyttes under»

Departementets bevilgning på følgende kapittel og post er gitt med stikkordet "kan nyttes under post 01":

- Kapittel 258 post 21
- Kapittel 281 post 70

Departementets bevilgning på følgende kapittel og post er gitt med stikkordet "kan nyttes under post 21":

- Kapittel 231 post 51

Departementets bevilgning på følgende kapittel og post er gitt med stikkordet "kan nyttes under post 71":

- Kapittel 287 post 21

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)

Kunnskapsdepartementet har avgitt følgende belastningsfullmakter:

- 2 700 000 kroner til Barneombudet på kapittel 226 post 21. 2 698 641,47 kroner av fullmakten ble benyttet.
- 290 000 kroner til Justis- og beredskapsdepartementet på kapittel 226 post 21. 232 000 kroner av fullmakten ble benyttet.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Kunnskapsdepartementet har fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kapittel 200 post 01 mot merinntekter på kapittel 3200 post 02.

Mulig overførbart beløp

På postene 01 og 21 er det anledning til å overføre inntil 5% av årets bevilgning til neste budsjettår. På poster med stikkordet "kan overføres", kan det overføres et beløp tilsvarende summen av foregående to års bevilgninger. Tabellen over viser en foreløpig beregning av overføringer fra 2016 til 2017. Endelig beløp vil bli vedtatt av Finansdepartementet i løpet av våren.

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2016

	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	6 608 151	6 153 369
Salgs- og leieinnbetalinger	629 902	1 899 435
Andre innbetalinger	118 778	46 691
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	7 356 831	8 099 495
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	232 027 743	233 137 684
Andre utbetalinger til drift	90 248 107	77 961 536
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	322 275 850	311 099 220
Netto rapporterte driftsutgifter	314 919 020	302 999 726
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	1 599 207	7 072 368
Utbetaling av finansutgifter	7 216	7 264
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	1 606 424	7 079 632
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	1 606 424	7 079 632
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	743 877	6 001 652 535
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	743 877	6 001 652 535
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	48 218 106 012	45 838 291 219
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	48 218 106 012	45 838 291 219
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	391 042	396 908
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	27 789 367	27 770 195
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	9 773 663	9 582 196
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-18 406 746	-18 584 907
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	48 515 480 832	40 128 133 135

Oversikt over mellomværende med statskassen

	31.12.2016	31.12.2015
Eiendeler og gjeld		
Fordringer	42 523	0
Skyldig skattetrekk	-10 057 986	-8 939 921
Skyldige offentlige avgifter	-10 376	-892
Annen gjeld	13 456	14 423
Sum mellomværende med statskassen	-10 012 383	-8 926 390

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Resultatregnskap 2016

	Note	2016	2015
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	364 907 296	364 747 682
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	6 608 151	6 153 369
Salgs- og leieinntekter	1	629 902	1 899 435
Andre driftsinntekter	1	93 229	5 710
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>372 238 578</i>	<i>372 806 196</i>
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	270 824 663	275 991 599
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	5 719 155	5 301 193
Andre driftskostnader	5	95 687 544	91 506 141
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>372 231 362</i>	<i>372 798 932</i>
Driftsresultat		7 216	7 264
Finansinntekter og finanskostnader			
Finanskostnader	6	7 216	7 264
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>-7 216</i>	<i>-7 264</i>
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	8	743 877	6 001 652 535
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		-743 877	-6 001 652 535
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd til andre	9	48 218 106 012	45 838 291 219
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		-48 218 106 012	-45 838 291 219
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Balanse - 31.12.2016

	Note	31.12.2016	31.12.2015
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	497 855	655 846
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		497 855	655 846
II Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	13 187 685	17 372 662
<i>Sum varige driftsmidler</i>		13 187 685	17 372 662
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	10	9 350 000	9 350 000
Andre fordringer		45 904 500	45 904 500
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		55 254 500	55 254 500
Sum anleggsmidler		68 940 040	73 283 008
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
II Fordringer			
Andre fordringer	14	22 038 908	5 546 352
<i>Sum fordringer</i>		22 038 908	5 546 352
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Sum omløpsmidler		22 038 908	5 546 352
Sum eiendeler		90 978 947	78 829 360

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Balanse - 31.12.2016

	Note	31.12.2016	31.12.2015
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaper			
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	11 230 181	12 488 814
<i>Sum avregninger</i>		<i>11 230 181</i>	<i>12 488 814</i>
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3,4	13 685 540	18 028 508
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		<i>13 685 540</i>	<i>18 028 508</i>
Sum statens kapital		24 915 721	30 517 322
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
II Annen langsiktig gjeld			
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		21 283 391	5 734 356
Skyldig skattetrekk		10 057 986	8 939 921
Skyldige offentlige avgifter		1 801 342	1 542 775
Avsatte feriepenger		22 488 619	22 062 174
Annen kortsiktig gjeld	16	10 431 888	10 032 812
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<i>66 063 226</i>	<i>48 312 038</i>
Sum gjeld		66 063 226	48 312 038
Sum statens kapital og gjeld		90 978 947	78 829 360

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-114 og R-115.

Kunnskapsdepartementet har valgt å føre periodisert regnskap fra regnskapsåret 2014, og følger de statlige regnskapsstandardene (SRS). Jf. bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene") pkt. 3.4.2. Finansdepartementet har fastsatt 11 anbefalte statlige regnskapsstandarder. De statlige regnskapsstandardene (SRS) inneholder regler om hvordan statlige virksomheter som velger å benytte disse standardene, skal utarbeide og stille opp sitt virksomhetsregnskap.

Formålet med de statlige regnskapsstandardene er å legge til rette for et mer omfattende og standardisert informasjonsgrunnlag for styring i statlige virksomheter. Informasjonen skal kunne brukes i virksomhetens interne styring. De statlige regnskapsstandardene legger til rette for effektiv ressursbruk ved å gi kjennskap til kostnader, som virksomheten kan koble til informasjon om ulike aktiviteter, tjenester og effekter. Standardene gir et grunnlag for å fremskaffe sammenlignbar kostnadsinformasjon og en bedre oversikt over statens eiendeler.

Virksomheter som har valgt å benytte de statlige regnskapsstandardene skal, som en del av årsregnskapet, utarbeide en oppstilling av virksomhetsregnskapet etter standardene, jf. bestemmelsene pkt. 3.4 og Finansdepartementets rundskriv R-115.

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS) av august 2015.

Åpningsbalanse

Ved utarbeidelse av åpningsbalansen er immaterielle eiendeler og varige driftsmidler verdsatt til gjenanskaffelsesverdi. Finansielle anleggsmidler er verdsatt til virkelig verdi. Ved verdsettelsen av finansielle anleggsmidler er det lagt vekt på at det skal være samsvar med kapitalregnskapet.

Gjenanskaffelsesverdi for en eiendel er det beløp det vil koste dersom eiendelen skulle anskaffes i dag, vurdert til samme kvalitet, standard og funksjonalitet som eksisterende eiendel.

Finansieringen av anleggsmidler (eksklusive finansielle anleggsmidler) som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en avsetning under avsnittet Statens kapital. Denne avsetningen løses opp i takt med avskrivningen av de anleggsmidlene som finansieringen dekker.

Omløpsmidler er verdsatt til virkelig verdi. Kortsiktig gjeld er verdsatt til pålydende. Omløpsmidler, fratrukket kortsiktig gjeld og eventuelle øvrige avsetninger, fremkommer som avregninger.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i den perioden da aktivitetene som inntektene er forutsatt å finansiere er utført, det vil si i den perioden kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og

varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultateffekt.

Kostnader

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i takt med at aktivitetene utføres.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Det er følgelig ikke gjort beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen som tilsvarer NRS 6. Årets pensjonskostnad tilsvarer derfor årlig premiebeløp til Statens pensjonskasse (SPK). For virksomheter som ikke betaler premie til SPK, men hvor denne dekkes av en samlet bevilgning fra staten til SPK, legges det til grunn en sjablongmessig sats for beregning av pensjonspremie. Denne baserer seg på beste estimat for virksomheten.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varig menes utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr 30.000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Avskrivningssatser følger SRS bortsett fra i tilfeller hvor departementet har erfaring for at økonomisk levetid skiller seg vesentlig fra de anbefalte satsene. I 2016 gjaldt dette mobiltelefoner, som ble avskrevet over 3 år, og PC-skjermer, som ble avskrevet over 5 år. IKT-utstyr og inventar aktiveres samlet i en pool for det enkelte år.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Poster vedrørende avsetninger under kortsiktig gjeld (overtid, fleksitid, reisetid og feriedager) er verdsatt per time ved bruk av gjennomsnittlig timesats.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende.

Statens kapital

Statens kapital består av virksomhetskapskapital, avregninger og statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler i henhold til oppdatert SRS 1 Oppstillingsplaner for resultatregnskap og balanse av august 2015. Avsnittet viser statens samlede finansiering av virksomheten. Dette representerer en endring fra tidligere der avregninger og statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler var klassifisert som gjeld.

Avregninger

Bruttobudsjetterte virksomheter

For bruttobudsjetterte virksomheter er nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, finansiert av avregnet med statskassen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i avregnet med statskassen.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Balanseført verdi av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler har motpost i regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrømoppstilling

Bruttobudsjetterte virksomheter

Det er ikke utarbeidet kontantstrømoppstilling. Tilnærmet lik informasjon er presentert i artskontorapporteringen som en del av årsregnskapet.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Bruttobudsjetterte virksomheter

Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likvider gjennom året. Virksomhetene har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 1 Driftsinntekter

	2016	2015
Inntekt fra bevilgning		
Inntekt fra bevilgning	316 803 441	320 329 177
Inntekt fra bevilgning fra andre departement, belastningsfullmakt	8 958 662	7 976 516
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-1 586 824	-7 259 702
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (post 30-49)	-2 850 223	-1 352 770
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger)	5 719 155	5 301 193
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (bokført verdi avhendede anleggsmidler)	210 638	879 091
+ inntekt til dekning av pensjonskostnader	37 652 448	38 874 177
Sum inntekt fra bevilgninger	364 907 296	364 747 682
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	5 832 132	5 432 415
Tilskudd fra EU	776 019	720 954
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	6 608 151	6 153 369
Inntekt fra gebyrer		
Salgs- og leieinntekter		
Diverse tilfeldige inntekter*	629 902	1 899 435
Sum salgs- og leieinntekter	629 902	1 899 435
Andre driftsinntekter		
Gevinst ved avgang av anleggsmidler	93 229	5 710
Sum andre driftsinntekter	93 229	5 710
Sum driftsinntekter	372 238 578	372 806 196

*Gjelder i hovedsak refusjon av lønnsutgifter for utlånte medarbeidere.

Grunnlag for inntektsføring av utgiftsbilgning

Kapittel og post	Kontantprinsippet			Maksimalt beregnet grunnlag for inntektsføring	Periodiseringsprinsippet
	Utgiftsbilgning (samlet tildeling)	Inntektsbilgning	Rapportert inntekt		Inntektsført bilgning
0021.01	900 000			900 000	
0200.01/3200.02	267 346 000		2 013 554	265 332 446	
0200.21	11 909 000			11 909 000	
0200.45	4 048 000			4 048 000	
0226.21	115 109 000			115 109 000	
0231.21	31 890 000			31 890 000	
0256.01	1 215 000			1 215 000	
0258.01	4 750 000			4 750 000	
0258.21	50 178 000			50 178 000	
0270.74	93 311 000			93 311 000	
0281.01	188 907 000			188 907 000	
0287.21	16 987 000			16 987 000	
0288.21	37 252 000			37 252 000	
2410.01	750 000			750 000	
3288.04		5 578 000	5 729 034	-5 578 000	
8450.04	7 098 000			7 098 000	
Sum				824 058 446	322 911 880

Denne tabellen viser mottatte bevilgninger etter kontantprinsippet sammenholdt med inntektsført bevilgning i virksomhetsregnskapet etter periodiseringsprinsippet.

Kolonnen for utgiftsbilgning består av bilgninger overført fra foregående budsjettår og årets bevilgninger, redusert for avgitte belastningsfullmakter. Kolonnen for inntektsbilgning viser eventuelle inntektskrav, og beløpet reduserer grunnlaget for inntektsføring. Kolonnen for rapportert inntekt viser inntekter rapportert til statsregnskapet ved årsslutt. Ved beregning av maksimalt grunnlag for inntektsføring er utgiftsbilgningen redusert med det laveste av beløpene i kolonnen for henholdsvis inntektsbilgning eller rapportert inntekt.

Inntektsført bevilgning i virksomhetsregnskapet kan normalt ikke overskride beløpet som fremgår i kolonnen maksimalt beregnet grunnlag for inntektsføring. Inntektsført bevilgning i virksomhetsregnskapet følger prinsippet om motsatt sammenstilling. Det vil si at inntekt fra bevilgning skal sammenstilles med påløpte kostnader i perioden. Mottatte belastningsfullmakter er inntektsført med trukket beløp. Konto 390 Inntekter fra bevilgning til ordinær drift, konto 392 Inntekter fra bevilgning til investering og konto 394 Ubenyttet investeringsbilgning utgjør kolonnen for inntektsført bevilgning (periodiseringsprinsippet).

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 2 Lønnskostnader

	2016	2015
Lønn	181 257 291	182 476 451
Feriepenger	22 543 979	22 327 832
Arbeidsgiveravgift	32 551 801	33 075 127
Pensjonskostnader*	29 168 754	30 281 732
Sykepenger og andre refusjoner	-6 058 805	-6 440 927
Andre ytelser	11 361 644	14 271 384
Sum lønnskostnader	270 824 663	275 991 599

Antall årsverk** **295** **298**

* Nærmere om pensjonskostnader

Virksomheten betaler ikke selv pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK), og kostnad til premie er heller ikke dekket av virksomhetens bevilgning. Premien finansieres ved en samlet bevilgning fra staten til SPK. Det er i regnskapet lagt til grunn en estimert sats for beregning av pensjonskostnad. Premiesatsen for 2016 er av SPK estimert til 15,1 prosent. Benyttet premiesats for 2015 var 15,85 prosent. Pensjonene er kostnadsført basert på denne satsen multiplisert med påløpt pensjonsgrunnlag i virksomheten. Vi viser for øvrig til note 1 om resultatføring av inntekter til dekning av pensjonskostnader (resultatnøytral løsning).

** Antall årsverk

Antall årsverk er gjennomsnitt for året.

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter
Anskaffelseskost 01.01.2016	976 245
Tilgang 2016	38 520
<i>Anskaffelseskost 31.12.2016</i>	1 014 765
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2016	320 399
Ordinære avskrivninger i 2016	196 512
Balanseført verdi 31.12.2016	497 855

Avskrivningssatser vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2016	0	0	0	23 517 474	0	0	23 517 474
Tilgang i 2016	0	0	0	1 548 304	0	0	1 548 304
Avgang anskaffelseskost i 2016 (-)	0	0	0	-405 099	0	0	-405 099
Anskaffelseskost 31.12.2016	0	0	0	24 660 678	0	0	24 660 678
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2016	0	0	0	6 144 812	0	0	6 144 812
Ordinære avskrivninger i 2016	0	0	0	5 522 643	0	0	5 522 643
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2016 (-)	0	0	0	-194 461	0	0	-194 461
Balanseført verdi 31.12.2016	0	0	0	13 187 685	0	0	13 187 685

	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	3-10 år lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	Sum
Avskrivningssatser (levetider)							
<u>Avhendelse av varige driftsmidler i 2016:</u>							
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	118 778	0	0	118 778
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	25 549	0	0	25 549
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	93 229	0	0	93 229

Spesifisering avskrivningssatser (levetider):

Inventar utenom kontorstoler: 10 år
 Kontorstoler: 6 år
 Mobiltelefoner: 3 år
 Kontormaskiner og skrivere: 3-6 år
 Bærbare PC-er: 3 år
 Nettbrett: 3 år
 PC-skjermer: 5 år
 AV-utstyr: 5 år

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 5 Andre driftskostnader

	2016	2015
Husleie	26 040 317	26 024 962
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	781 215	1 117 539
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler*	4 382 396	2 768 762
Leie maskiner, inventar og lignende	944 843	374 390
Mindre utstyrsanskaffelser	11 099	255 173
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	150 630	119 543
Kjøp av fremmede tjenester	38 650 768	32 801 078
Reiser og diett	8 568 126	9 755 191
Øvrige driftskostnader**	16 158 150	18 289 503
Sum andre driftskostnader	95 687 544	91 506 141

*Økningen fra 2015 til 2016 skyldes i hovedsak økte energiutgifter i 2016, blant annet som følge av at enkelte utgifter som gjelder 2015 ble bokført i 2016.

**Spesifikasjon av øvrige driftskostnader

Kontonavn	2016	2015
Kurs og seminarer for egne ansatte	2 833 994	3 761 493
Kurs og seminarer for eksterne deltakere	2 769 418	1 786 740
Møter	2 543 007	2 837 179
Mobiltelefon (bruk)	2 023 081	2 305 489
Trykksaker	1 504 393	2 100 308
Annonser	791 042	713 910
Aviser, tidsskrifter, bøker o.l.	739 188	718 761
Kompetansheving og utdanning	358 820	215 664
Elektronisk databasesøk og info.henting	304 083	323 752
Porto	278 013	484 031
Datarekvisita	255 742	408 467
Tap ved avgang av anleggsmidler	185 089	669 883
Kontorrekvisita	179 546	269 061
Medlemskontingent eller institusjonsmedlemskap	169 484	151 654
Faglitteratur	168 854	65 692
Representasjon	156 711	179 203
Kontigenter til internasjonale organisasjoner	146 783	327 736
Kopieringskostnader	140 240	158 292
Kommunikasjonstjenester, refusjon ansatte	101 694	125 390
Profilering	98 543	90 699
Gaver (eksterne forelesere og lignende)	92 399	55 969
Annen kontorkostnad	87 948	222 842
Datakommunikasjon (linjeleie m.m.)	74 842	112 785
Andre arrangement	55 284	44 263
Bredbånd, internett	32 878	26 212
Annen kostnad	30 534	42 139
Informasjon	23 408	21 812
Fasttelefon (bruk)	1 529	63 003
Øvrige kostnader	11 603	7 073
Totalsum	16 158 150	18 289 503

Oversikt over årlige leibeløp i henhold til leieavtaler

	Varighet mellom ett og fem år	Varighet over fem år	Sum
Husleieavtaler		26 040 317	26 040 317
Leieavtaler knyttet til immaterielle eiendeler	885 730		885 730
Øvrige leieavtaler	59 113		59 113
Sum leieavtaler	944 843	26 040 317	26 985 160

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	2016	2015
Finansinntekter		
Sum finansinntekter	0	0
Finanskostnader		
Rentekostnad	7 216	7 264
Sum finanskostnader	7 216	7 264

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Avregnet med statskassen

	31.12.2016	31.12.2015	Endring
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	497 855	655 846	-157 992
Varige driftsmidler	13 187 685	17 372 662	-4 184 977
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-13 685 540	-18 028 508	4 342 968
<i>Sum</i>	0	0	0
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	9 350 000	9 350 000	0
Andre fordringer	45 904 500	45 904 500	0
<i>Sum</i>	55 254 500	55 254 500	0
Omløpsmidler			
Andre fordringer	22 038 908	5 546 352	16 492 556
<i>Sum</i>	22 038 908	5 546 352	16 492 556
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-21 283 391	-5 734 356	-15 549 035
Skyldig skattetrekk	-10 057 986	-8 939 921	-1 118 065
Skyldige offentlige avgifter	-1 801 342	-1 542 775	-258 567
Avsatte feriepenger	-22 488 619	-22 062 174	-426 445
Annen kortsiktig gjeld	-10 431 888	-10 032 812	-399 077
<i>Sum</i>	-66 063 226	-48 312 038	-17 751 188
Avregnet med statskassen	11 230 181	12 488 814	-1 258 633

Finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler fremgår som hovedregel av regnskapslinjen Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Finansieringen av nettosummen av omløpsmidler og kortsiktig gjeld fremgår som hovedregel av regnskapslinjen Avregnet med statskassen.

Avstemming av endring i avregnet med statskassen (kongruensavvik)

Konsernkonto utbetaling	-48 543 546 674
Konsernkonto innbetaling	22 517 251
<i>Netto trekk konsernkonto</i>	-48 521 029 423
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	-743 877
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	48 218 106 012
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992)	322 911 880
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-28 180 409
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	9 722 353
Korrigerings av avsetning for feriepenger (ansatte som går over i annen statlig stilling)	472 097
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	1 258 633
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen	0
Sum endring i avregnet med statskassen	1 258 633

**Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen
(bruttobudsjetterte virksomheter)**
B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2016	31.12.2016	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og finansiering av disse			
Immaterielle eiendeler	497 855		497 855
Varige driftsmidler	13 187 685		13 187 685
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-13 685 540		-13 685 540
<i>Sum</i>	0	0	0
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	9 350 000	0	9 350 000
Andre fordringer	45 904 500	0	45 904 500
<i>Sum</i>	55 254 500	0	55 254 500
Omløpsmidler			
Andre fordringer	22 038 908	42 523	21 996 384
<i>Sum</i>	22 038 908	42 523	21 996 384
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-21 283 391	0	-21 283 391
Skyldig skattetrekk	-10 057 986	-10 057 986	0
Skyldige offentlige avgifter	-1 801 342	-10 376	-1 790 966
Avsatte feriepenger	-22 488 619	0	-22 488 619
Annen kortsiktig gjeld	-10 431 888	13 456	-10 445 344
<i>Sum</i>	-66 063 226	-10 054 906	-56 008 321
Sum	11 230 181	-10 012 383	21 242 564

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto omløpsmidler. Netto omløpsmidler består av kortsiktige eiendeler som beholdninger og kundefordringer, redusert for kortsiktig gjeld som leverandørgjeld og skyldige skatter og avgifter. Dersom virksomheten har finansielle anleggsmidler eller langsiktige forpliktelser inngår disse i beregningen av avregnet med statskassen.

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 8 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	2016	2015
Overføring fra andre statlige regnskaper	0	-6 000 000 000
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m	-743 877	-1 652 535
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	-743 877	-6 001 652 535

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 9 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	2016	2015
Utbetaling av tilskudd til andre	6 110 976 013	5 931 223 886
Overføring til fond, forvaltningsorganer og andre statlige regnskaper	42 107 129 999	39 907 067 333
Sum utbetaling av tilskudd til andre	48 218 106 012	45 838 291 219

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 10 Investeringer i aksjer og andeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi kapitalregnskap	Balanseført verdi virksomhetsregnskap
Aksjer								
Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS*	01.01.2003						5 000 000	5 000 000
Simula Research Laboratory AS	28.06.2010	800	100 %				1 200 000	1 200 000
UNINETT AS	14.01.1993	3000	100 %				3 000 000	3 000 000
UNIS - Universitetsstudiene på Svalbard AS	29.11.2002	100	100 %				100 000	100 000
CESSDA AS	24.05.2013	10	100 %				50 000	50 000
Andeler								
Fjordane folkehøgskole (utlån)							815 000	815 000
Sogndal folkehøgskole (utlån)							900 000	900 000
Raulandsakademiet A/S (utlån)							400 000	400 000
Norges Røde Kors United World College (utlån)							35 000 000	35 000 000
Karasjok kommune (statlig innskudd i idrettshall)							4 000 000	4 000 000
Leieboerinnskudd, studenthybler i Oslo							1 073 500	1 073 500
Leieboerinnskudd, studenthybler i Ås							360 000	360 000
Leieboerinnskudd, studenthybler i Bergen							269 000	269 000
Leieboerinnskudd, studenthybler i Trondheim							3 053 000	3 053 000
Leieboerinnskudd, studenthybler i Tromsø							34 000	34 000
Balanseført verdi 31.12.2016							55 254 500	55 254 500

*Opplysningene er ufullstendige fordi originaldokumentasjon gikk tapt i forbindelse med eksplosjonen 22. juli 2011.

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2016	31.12.2015
Personallån	55 179	0
Forskuddsbetalte leie*	21 376 953	4 980 294
Andre forskuddsbetalte kostnader	619 431	566 058
Andre fordringer	-12 656	0
Sum andre kortsiktige fordringer	22 038 908	5 546 352

* Beløpet i 2016 gjelder husleiefaktura for 1. kvartal 2017, som ble bokført på slutten av 2016. Fra og med 2017 har husleieordningen blitt lagt om slik at departementet betaler for nåværende lokaler. Dette medfører at årlig husleie øker med om lag 58 mill. kroner som tidligere har vært bokført under Statsbygg.

Virksomhet: Kunnskapsdepartementet

Note 16 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2016	31.12.2015
Skyldig lønn	-13 456	-14 423
Annen gjeld til ansatte*	10 323 105	9 276 024
Påløpte kostnader	122 239	771 211
Sum annen kortsiktig gjeld	10 431 888	10 032 812

*Beløpet gjelder avsetninger til påløpt overtid, fleksitid, reisetid og uavviklede feriedager.